

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteistyöaluneuvottelu

27.10.-4.12.2020

Sote-uudistus

Agenda

- 1. Avaus**
- 2. Yhteistyöalueiden lakisäätteisten tehtävien läpikäynti**
- 3. Yhteistyöalueen nykytila**
 - Kooste yhteistyöalueen hyvinvointialueiden painopisteistä ja yhteisistä kehittämishankkeista
 - Alueellisen valmistelun ja yhteistyön nykytila
- 4. Yhteistyösopimuksen keskeisten elementtien läpikäynti**
- 5. Yhteistyön tulevaisuuden mahdollisuudet**
- 6. Ajatuksia tulevista YTA-neuvotteluista**
- 7. Muut mahdolliset esille nousevat asiat**

Neuvottelujen keskeisiä periaatteita

- 1. Osapuolten välinen luottamus** rakennetaan ministeriöiden ja tulevien hyvinvointialueiden välisen jatkuvan vuoropuhelun kautta.
- 2. Yhteinen tilannekuva** auttaa ohjaamaan tulevien hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta kokonaisuutena.
- 3. Kansallinen ohjaus** keskittyy tulevien hyvinvointialueiden järjestämistehtäviin - ohjaaminen **EI** tarkoita hyvinvointialueiden tehtäviin tai palvelutuotantoon puuttumista

YTA-neuvottelut ovat ensimmäiset laatuaan. Näissä korostuu harjoittelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen.

Sote-järjestämislaki

35 § Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue

- Hyvinvointialueiden järjestämisen sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluetta.
- Säädetään valtioneuvoston asetuksella: yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä kuuluvat kukin eri yhteistyöalueeseen.
- Yhteistyöalueelle laaditaan hyvinvointialueiden yhteistyösopimus.
- Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä hoitavat yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämät hallintotehtävät.

37 § Yhteistyösopimuksen valmistelu ja toteutumisen seuranta

- Otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, väestön palvelutarpeet sekä väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedot.
- Kuultava sosiaali- ja terveystieteiden koulutusta antavia korkeakouluja sovittaessa koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnasta. Kuultava sosiaali- ja terveysministeriötä. Valmistellaan valmiuden ja varautumisen tehtävien osalta yhteistyössä STM:n kanssa.
- Kunkin hyvinvointialueen aluevaltuusto/Helsingin kaupunginvaltuusto/HUS-yhtymän ylin toimielin hyväksyy
- Toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain STM ja yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisissä neuvotteluissa, johon osallistuvat myös VM ja SM.
- Tarvittaessa muutettava perustuen yhden tai useamman hyvinvointialueen esitykseen tai STM:n aloitteeseen.
- Asetuksella voidaan säätää tarkemmin valmistelusta ja sopimuksen toteutumisen seurannasta sekä yhteistyösopimuksen laatimisen aikataulusta.

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 1-2 ja 5 mom.

- Tehdään valtuustokausittain.
- Tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.
- Yhteistyösopimuksen on edistettävä kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta.
- Sopimuksessa on lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista sekä kustannusten jaosta.

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 3 mom.

On sovittava, ellei muutoin ole säädetty, hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta:

- 1) väestön palvelutarpeen arvioinnissa ja ennakoinnissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seurannassa ja arvioinnissa;
- 2) sosiaalipäivystyksessä ja terveydenhuollon päivystyksessä;
- 3) ensihoitokeskuksen tehtävien järjestämisessä ja ensihoidon sovittamisessa yhteen muun toiminnan kanssa;
- 4) lääkinnällisten tukipalvelujen ja muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa;
- 5) erikoissairaanhoidon henkilöstön ja osaamisen varmistamisessa erikoisaloittain palvelujen tarkoituksenmukaisen saatavuuden ja saavutettavuuden takaamiseksi;
- 6) sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin esiintyvänä tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin;

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 3-5 mom.

- 7) koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa;
 - 8) sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien käyttöönoton, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisten periaatteiden määrittelyssä niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
 - 9) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittämisessä, asiakas- ja potilastietojen käytössä sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisissa velvoitteissa niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
 - 10) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa, kokonaisturvallisuuden kannalta riittävän valmiuden edellyttämissä toimenpiteissä sekä valmiuskeskuksen toiminnan järjestämisessä;
 - 11) laajakantoisia ja taloudellisesti merkittäviä investointeja ja investointia vastaavia sopimuksia koskien siltä osin kuin se on tarpeellista;
- Lisäksi yhteistyösopimuksessa on sovittava sovittuihin vastuisiin liittyvästä hyvinvointialueiden välisestä kustannusten jaosta siltä osin kuin siitä ei säädetä. Yhteistyösopimuksessa voidaan sopia myös muusta kuin työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä ja tuottamisessa.

38 § Valtioneuvoston toimivalta päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta

- Valtioneuvosto voi päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta ja sen sisällöstä, siltä osin kuin:
 - 1) hyvinvointialueet eivät pääse sopimukseen yhteistyösopimuksen sisällöstä;
 - 2) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu asioista siten, että se turvaisi hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen; tai
 - 3) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu siten, että se turvaisi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden.
- Valtioneuvoston päätös valmistellaan STM:ssä, jonka on kuultava niitä hyvinvointialueita, joita päätös koskee.

Pohjoisen YTA:n hyvinvointialueiden painopisteet

- **Kainuu**

- Perusterveydenhuollon palvelujen saatavuus, yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa palvelutarpeeseen vastaamiseksi ja toimenpiteet riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön varmistamiseksi
- Toimenpiteet lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi, mukaan lukien hyte-yhteistyö

- **Pohjois-Pohjanmaa**

- Peruspalvelujen saatavuus: Perusterveydenhuolto ja suun terveydenhuolto
- Ikäntyneiden palvelukokonaisuuksien kehittämistoimet oikea-aikaisten ja tarpeen mukaisten palvelujen saatavuuden varmistamiseksi

- **Keski-Pohjanmaa**

- Peruspalvelujen saatavuus: Perusterveydenhuolto ja suun terveydenhuolto
- Ikäntyneiden palvelujen saatavuus ja riittävyys suhteessa palvelutarpeisiin sekä kotona asumista tukevien palvelujen kehittämistoimet

- **Lappi**

- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen, myös ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuus ja vaikuttavuuden parantaminen
- Palveluverkon ja palvelurakenteen uudistamistoimet suhteessa alueen väestön yhdenvertaiseen palvelujen saatavuuteen

Yhteiset kehittämishankkeet

- Neuvotteluissa on tarkoitus keskustella yhteisistä kehittämishankkeista sekä yhteistyöalueen sisällä, että muiden yhteistyöalueiden kanssa. Keskustelu perustuu yhteistyöalueen pitämään lyhyeen puheenvuoroon aiheesta. Mikäli yhteisiä hankkeita ei ole, neuvottelussa voidaan pohtia yhteisen kehittämisen tahtotilaa ja tarpeita. Tarkoituksena on erityisesti pohtia, voisiko yhteisen kehittämisen puitteissa ratkaista osaa neuvotteluissa tunnistetuista haasteista sekä tiivistää yhteistyöalueen sisäistä yhteistyötä nykyisestään.
- Yhteistyöalueelta Pohjois-Savon alueelle on myönnetty yhteensä 128 000 euroa valtionavustusta osaamis- ja tukikeskus (OT-keskus) konseptin määrittely ja pilotointi (LaNuPe) kehittämiseen. Hankkeessa ovat mukana Keski-Suomen alue, Etelä-Savon maakunnassa Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Essote) alue, Pohjois-Karjalan alue, Etelä-Savon maakunnassa Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (Sosteri) alue.
- Lisäksi yhteistyöalueelta Pohjois-Karjalan alueelle on myönnetty yhteensä 3 750 000 euroa valtionavustusta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosessien- ja mallien määrittelyhanke asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton avulla. Hankkeessa ovat mukana Keski-Suomen alue ja Etelä-Savon maakunnassa Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Essote) alue.

Yhteistyösopimus sisällyslueetteluonnos 1/3

perustuu Keskeisen yhteistyöalueen ja Varsinais-Suomen vuonna 2018 tekemään valmistelutyöhön sekä LAN:lle lähetettyyn HE-luonnokseen

- Sopimuksen tausta ja tavoitteet
 - Sopimuksen nimi, kuvaus ja luonne
 - Säädöspohja
 - Valtakunnalliset strategiset tavoitteet
 - Sopimuksen yleiset tavoitteet
 - Väestön palvelutarve
 - Sopimuksen soveltaminen
- Sopimuksen yleiset ehdot
 - Sopijaosapuolet
 - Sopimuskausi ja sopimuksen luonne
 - Sopimuksen hyväksyminen
 - Sopimuksen seuranta, tarkistaminen ja toteutumisen arviointi
 - Sopimuksen uusiminen

Yhteistyösopimus sisällysluetteloluonnos 2/3

- Seuranta, arviointiin ja ennakointiin liittyvät ehdot
 - Väestön palvelutarpeet
 - Henkilöstön osaamistarpeet
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen
- Palvelutuotantotapaan ja työnjakoon liittyvät ehdot
 - Sosiaalipäivystys ja terveydenhuollon päivystys
 - ensihoito
 - lääkinnälliset tukipalvelut
 - muut tukipalvelut
 - harvoin esiintyvät ja erityisen vaativat palvelut
 - osaamis- ja tukikeskukset
 - muut palvelut
- Koulutukseen, tutkimukseen, kehittämiseen ja innovaatioihin liittyvät ehdot
- Uusien menetelmien käyttöönottoon liittyvät ehdot
 - Käytön aloitus ja lopetus

Yhteistyösopimus sisällysluetteloluonnos 3/3

- Henkilöstöön, tiloihin ja työvälineisiin liittyvät ehdot
 - Erikoissairaanhoidon henkilöstö ja osaamisen varmistaminen erikoisaloittain
 - Muu työnjako, yhteistyö tai yhteensovittaminen
- Tiedonhallintaan ja sähköisiin palveluihin liittyvät ehdot
- Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumiseen liittyvät ehdot
 - Ohjausryhmä
 - Valmiuskeskus
 - Muut kokonaisturvallisuuden kannalta riittävän valmiuden edellyttämät toimenpiteet
- Rahoitukseen liittyvät ehdot
 - Yhteistyösopimuksessa sovittuihin vastuisiin liittyvien kustannusten jako
- Investointisuunnitelma
 - Taloudellisesti merkittävät investoinnit (yli 5 milj. euroa)
 - Laajakantoiset investoinnit (palvelujen siirtymät ja keskittymät,)
 - Investointia vastaavat sopimukset
- Valvontaan ja palvelupoikkeamiin liittyvät ehdot
- Viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvät ehdot